

ako to vidím ja
Invalidi

Tak už aj Smer pomaly prichádza na to, že zneužívanie sociálneho systému je jednovaječným dvojčat'om krádeže. Inak by nový šéf Sociálnej poisťovne Dušan Muňko nepovedal, že zhruba pätina invalidných dôchodcov nemá v systéme čo hľadať. Poslanec Robert Madej by nehovoril o „trende postupného, zvyšujúceho sa zneužívania takýchto dávok“.

V roku 2007 vydala Sociálna poisťovňa na invalidné dôchodky vyše 15 miliárd korún. Suma ukradnutá ozajstným invalidom a platcom odvodov nepredstavuje len veľký balík peňazí, ale je aj rozsiahlym zhubným nádorom na morálke Slovenska. Potreba opätovnej „inventúry“ v krátkom čase jednoznačne svedčí o zle fungujúcom systéme.

Odňatie invalidných dôchodkov by však zrejme, rovnako ako Kaníkova revízia, nepomohlo odstrániť príčiny zlyhávania. Poctivosť, čiže efektívnosť sociálneho systému je v zásade možné kontrolovať troma subjektmi: štátom, súkromníkmi a verejnosťou. Štát u nás v tomto smere evidentne opakovane zlyháva. Rozšírenie súkromného poistenia v oblasti invalidného zabezpečenia je momentálne politicky nereálne napriek tomu, že komerčné poisťovne by iste mali väčšiu motiváciu brániť poisťným podvodom než štát. Najmä v takejto situácii by mohlo pomôcť širšie zapojenie verejnosti do kontroly sociálneho systému. Tisíccky rokov bola pomoc spoločnosti kontrolovaná verejne a dodnes je to tak v mnohých úspešných krajinách. Jednoducho ľudia v núdzi si iste zaslúžia pomoc a tí, ktorí ju poskytnú, dnes najmä platcovia daní a odvodov, si zasa zaslúžia informácie o tom, komu bola poskytnutá. Nebolo ľahké prelomiť anonymitu v podnikaní a vlastníctve nehnuteľností. Nebude ľahké prelomiť ju ani v sociálnom systéme. Tak ako obchodný register a verejne prístupný kataster nehnuteľností pomáhajú morálne čistiť krajinu, pomohol by aj „sociálny register“.